Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie

Raport z ewaluacji wewnętrznej

Opis przedmiotu ewaluacji:

Wymaganie 2

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.

Cel ewaluacji:

Uzyskanie informacji, czy:

- nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia,
- planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów,
- uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania,
- informowanie ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój,
- nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się,
- nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się,
- nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach,
- nauczyciele podejmują w swojej pracy działania nowatorskie.

Raport jest rezultatem ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie w roku szkolnym 2014/2015. Badanie zostało zrealizowane przez zespół ds. ewaluacji powołany przez dyrektora w składzie: Anna Krzemińska, Edyta Daszkiewicz, Joanna Gorska, Kamila Nowak, Danuta Perz, Sylwia Łozińska.

Raport sporządzony został na podstawie zebranych danych, które uzyskano z analizy ankiet skierowanych do nauczycieli, uczniów, rodziców oraz obserwacji lekcji.

Kwestionariusz „Mój dzień" przeprowadzono wśród uczniów klas liceum: 1c, 2a, 3b; technikum zawodowego: 2 H/Ż, 3 H/I oraz zasadniczej szkoły zawodowej 2SMM w kwietniu i maju 2015 r. Wykorzystane w procesie badawczym ankiety zawierały 23 pytania zamknięte. Przebadano 154 osoby. Kwestionariusz „Moja szkoła" przeprowadzono wśród uczniów klas liceum: 1abd, 2c, 3a; technikum zawodowego: 1B/I, 3 TŻ oraz zasadniczej szkoły zawodowej 1WZ, 3MPS w kwietniu i maju 2015 r. Wykorzystane w procesie badawczym ankiety zawierały 23 pytania zamknięte. Przebadano 117 osób. Dokonano obserwacji 14 lekcji. W lutym ankietę dla rodziców wypełniło 122 rodziców uczniów, w tym 54 z liceum, 36 z klas

technikum, 32 ze szkoły zawodowej. W kwietniu przeprowadzono ankietę wśród 48 nauczycieli ZSP w Chojnie.

Zebrane i poddane analizie informacje pozwolą stwierdzić:

1. Jakie metody pracy stosują nauczyciele na lekcjach?
2. Czy stosowane przez nauczyciela metody pracy dostosowane są do potrzeb uczniów?
3. Czy i w jaki sposób nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się?
4. Czy uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania?
5. Czy atmosfera panująca na lekcjach, stosowane metody pracy oraz ocenianie sprzyjają uczeniu się uczniów?
6. Czy i w jaki sposób nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach?
7. W jaki sposób uczniowie informowani są o postępach w nauce?
8. Czy informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój?
9. Czy organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie – czy nauczyciele prowadzą działania interdyscyplinarne?
10. Czy uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się i czują się odpowiedzialni za własny rozwój?
11. Czy uczniowie uczą się od siebie nawzajem?
12. Jakie nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów nauczyciele stosują w swojej pracy?

Wyniki ewaluacji dla wymagania:

<u>procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się</u>

OBSZAR BADANIA: **Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia.**

Ankietowani nauczyciele deklarują, iż korzystają na lekcjach z różnych metod i form pracy (wykres 1 i 2) i przy ich doborze kierują się:

- indywidualne możliwości uczniów - 16 wskazań
- możliwości grupy/klasy - 14

- zainteresowanie lekcją – 6
- szybkość przyswajania wiedzy przez uczniów – 3
- rodzaj zagadnienia - 3
- stopień trudności materiału – 2
- baza dydaktyczna – 2
- potrzeby grupy – 2

Pojedyncze wskazania to: liczba uczniów w klasie, dobro ucznia, matura. 14 ankietowanych nauczycieli mimo, iż twierdzi, że dostosowuje metody i formy pracy do potrzeb uczniów nie wskazuje, czym kieruje się przy ich wyborze.

Na większości obserwowanych lekcji nauczyciele używali zróżnicowanych metod w celu aktywizacji uczniów, wszyscy uczniowie zaangażowani byli w pracę, wystąpiła praca zespołowa.

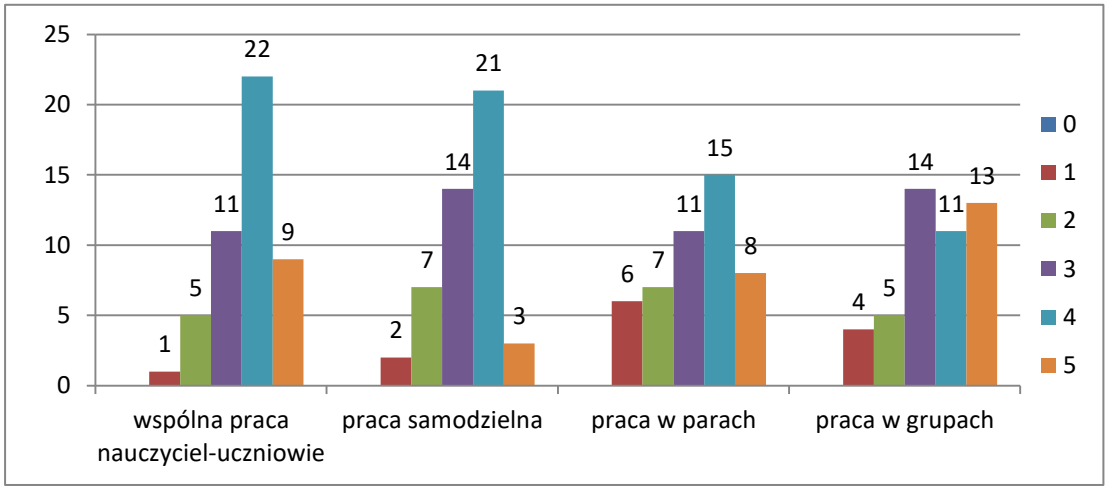

1. *Jakie metody pracy stosujecie Państwo w swojej pracy? (w skali od 0 do 5, gdzie 0 oznacza nigdy, a 5 bardzo często)*

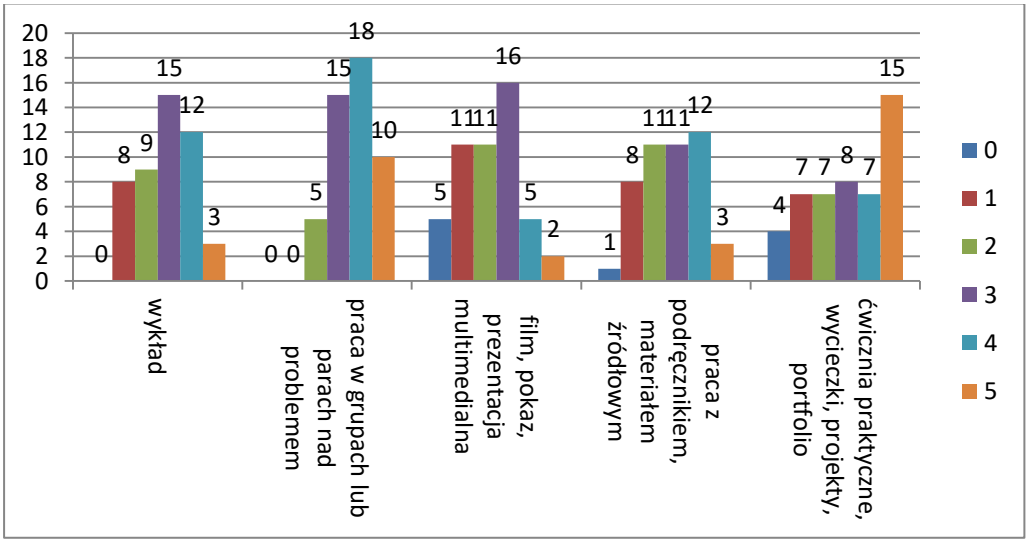

2. *Jak często stosujecie Państwo poniższe metody pracy? (w skali od 0 do 5, gdzie 0 oznacza nigdy, a 5 bardzo często)*

Sposób, w jaki nauczyciele realizują procesy edukacyjne, w odbiorze uczniów w większości nie jest dostosowany do ich potrzeb (wykres 3a – „Mój dzień” i 3b – „Moja szkoła”).

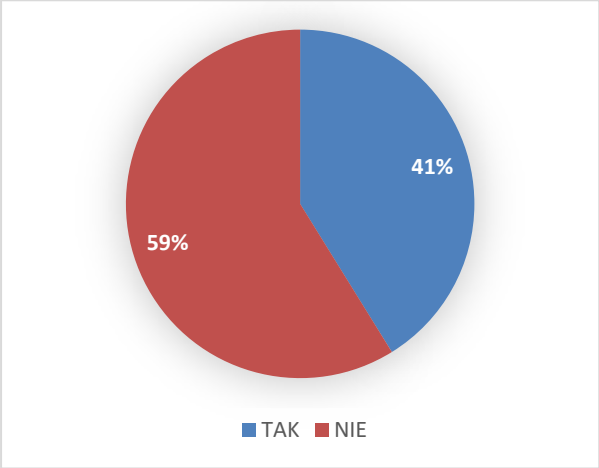

3a. *Czy twoim zdaniem stosowane przez nauczycieli metody i formy pracy na dzisiejszych lekcjach były dostosowane do twoich potrzeb/możliwości/umiejętności?*

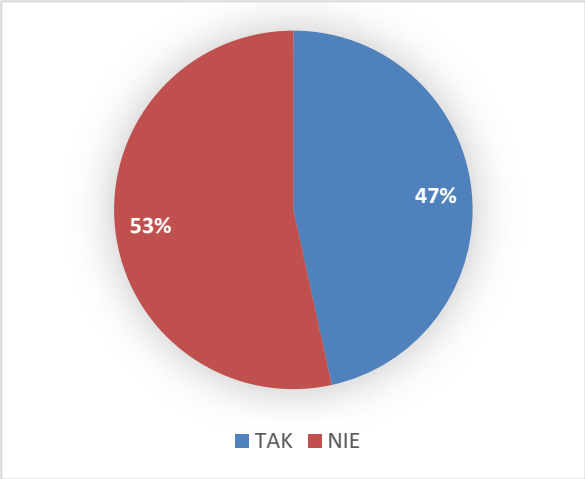

3b. *Czy twoim zdaniem stosowane przez nauczycieli metody i formy pracy są dostosowane do twoich potrzeb/możliwości/umiejętności?*

Wnioski:

1. Prawie 30% ankietowanych nauczycieli nie podało powodów kierowania się doborem metod i form pracy na lekcji. W tej sytuacji trudno jest stwierdzić, czy działania podejmowane przez nauczyciela są adekwatne do potrzeb uczniów.
2. Przy planowaniu procesów edukacyjnych kluczowym jest głos uczniów – ich opinie i doświadczenia. Wysoki odsetek uczniów uważa, że dobierane metody i sposoby prowadzenia lekcji nie są dostosowane do ich potrzeb, możliwości i umiejętności.
3. Zdecydowanie zbyt rzadko występuje praca w parach i grupach.

OBSZAR BADANIA: **Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.**

Podczas większości obserwowanych zajęć nauczyciele stwarzali sytuacje sprzyjające poszukiwaniu przez uczniów różnych rozwiązań, uczeniu się od siebie nawzajem, podsumowania zajęć.

Na pytanie: *Czy kształtujecie Państwo u uczniów umiejętności uczenia się* 41 ankietowanych nauczycieli odpowiada - tak, 2 – nie, 5 nie udziela odpowiedzi.

Najczęściej stosowane sposoby kształtowania u uczniów umiejętności uczenia się wg nauczycieli, to:

- stosowanie różnych metod nauczania -5
- zachęcanie do powtórek – 4
- praca w parach – 4
- praca w grupach – 4
- systematyczne sprawdzanie wiedzy – 3
- rozmowa z uczniem - 3
- samoocena uczniów – 3
- zadawanie zadań domowych – 2
- poszukiwanie informacji w różnych źródłach – 2
- stawianie zagadnień problemowych - 2

Pojedyncze odpowiedzi to: częste powtórki, wskazywanie sposobów zapamiętywania wiedzy, wskazywanie błędnych odpowiedzi, praca z podręcznikiem, wykorzystywanie wiedzy z różnych przedmiotów, wprowadzanie małych partii materiału, wskazywanie związków między pojęciami. 12 nauczycieli wskazujących, że kształtują u uczniów umiejętności uczenia się nie podaje w jaki sposób to robi.

Działania nauczycieli służące kształtowaniu umiejętności uczenia się to m. in. działania pobudzające uczniów do refleksji nad własnym uczeniem się: wykres 4a, 5a – „Mój dzień", 4b, 5b – „Moja szkoła", wykres 6 – odpowiedzi nauczycieli.

4a. *Czy nauczycieli upewnili się, czy właściwie zrozumiałeś przerabiany materiał?*

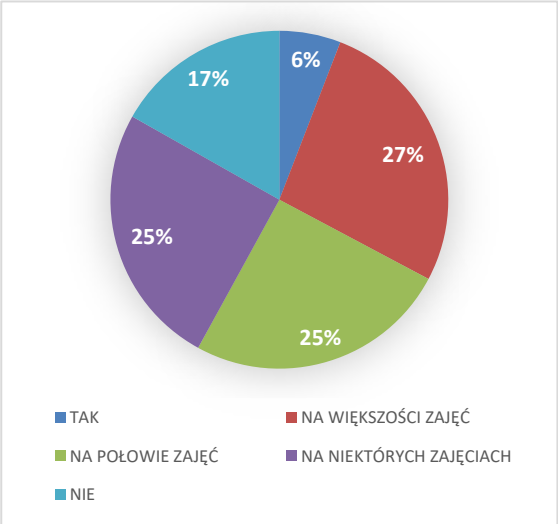

4b. *Czy nauczycieli upewnili się, czy właściwie zrozumiałeś przerabiany materiał?*

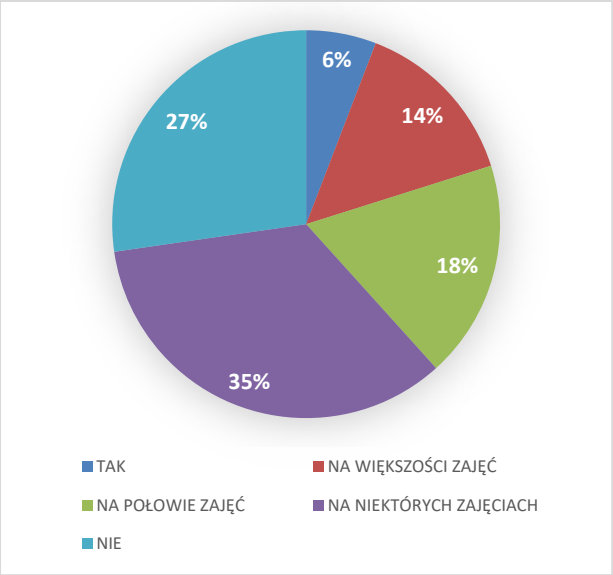

5a. *Czy nauczyciele podsumowali zajęcia?*

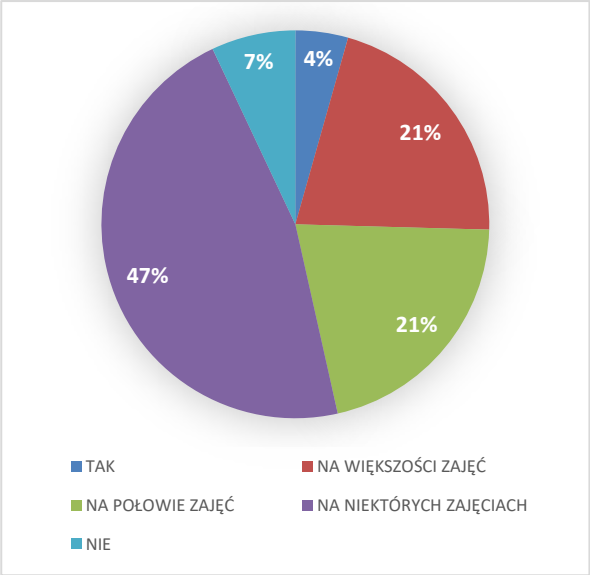

5a. *Czy nauczyciele w Twojej szkole podsumowują lekcje?*

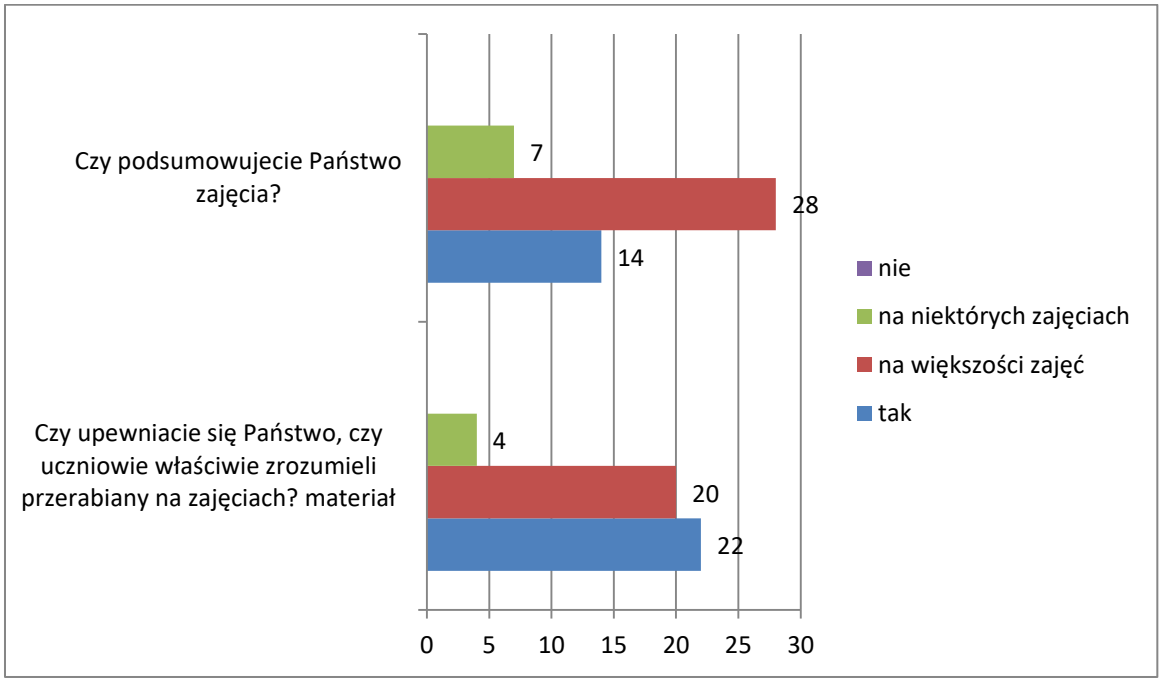

6. *Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli*

Wnioski:

1. W opinii uczniów zbyt rzadko nauczyciele upewniają się, czy uczniowie właściwie zrozumieli przerabiany materiał. W dniu badania **tylko** 37% badanych uczniów stwierdziło, że nauczyciele upewnili się czy uczniowie właściwie zrozumieli przerabiany materiał na przynajmniej połowie zajęć. 58% badanych uczniów uznało, że w szkole nauczyciele upewniają się co do zrozumienia przez uczniów przerabianego materiału na przynajmniej połowie zajęć.
2. W opinii uczniów zdecydowanie zbyt rzadko nauczyciele podsumowują przeprowadzone lekcje.

3. 12 (25%) badanych nauczycieli nie określiło w jaki sposób kształtują u uczniów umiejętność uczenia się, chociaż deklarują, że to robią.
4. Wszyscy ankietowani nauczyciele deklarują, że upewniają się, czy uczniowie właściwie zrozumieli przerabiany na zajęciach materiał (47,8% ankietowanych zawsze, 43,5% na większości zajęć, 8,7% na niektórych zajęciach) oraz podsumowują zajęcia (29,2% zawsze, 58,3% na większości zajęć, 14,6% na niektórych zajęciach).
5. Opinie nauczycieli i uczniów są rozbieżne w kwestii podsumowywania zajęć oraz upewniania się, czy uczniowie dobrze zrozumieli przerabiany materiał. Duża grupa uczniów uznała, że takie wsparcie otrzymała na mniej niż połowie lekcji. Nie można na tej podstawie wyciągnąć wniosku, że nauczyciele nie podejmowali takich działań. Jeśli je podejmowali, to uczniowie nie uznawali je za pomocne i istotne.
6. Z zebranych danych wynika, że takie działania jak: poszukiwanie różnych rozwiązań, podejmowanie decyzji przez uczniów, wyrażanie przez nich opinii, które w największym stopniu uczą samodzielnego zdobywania wiedzy należą do rzadszych działań nauczycieli.

OBSZAR BADANIA: **Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania.**

Większość uczniów deklaruje znajomość celów lekcji oraz formułowanych wobec nich oczekiwań przynajmniej na połowie zajęć (wykres 7a, 8a- „Mój dzień", 7b, 7b – „Moja szkoła").

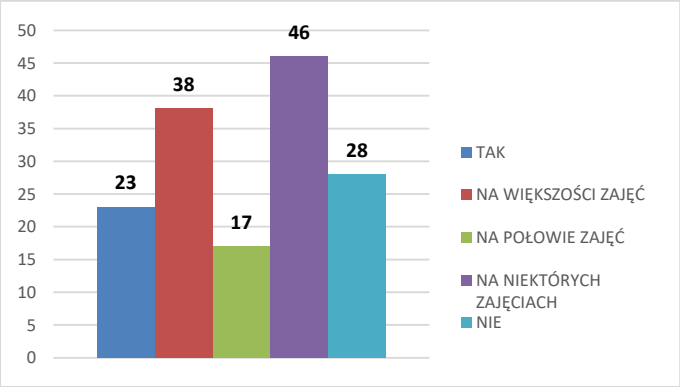

7a. *Czy nauczyciele podali cele dzisiejszych lekcji?*

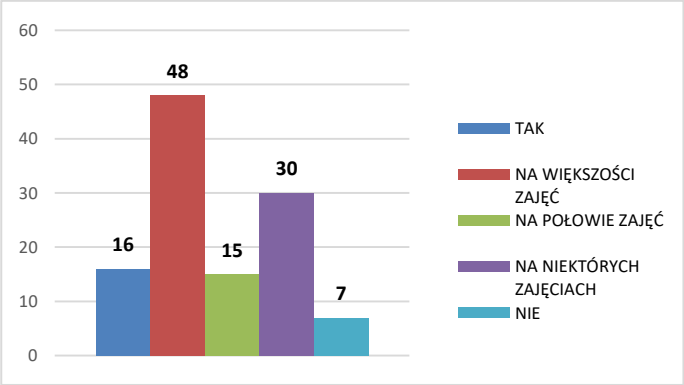

7b. 1. *Czy nauczyciele w Twojej szkole podają cele przeprowadzanych lekcji?*

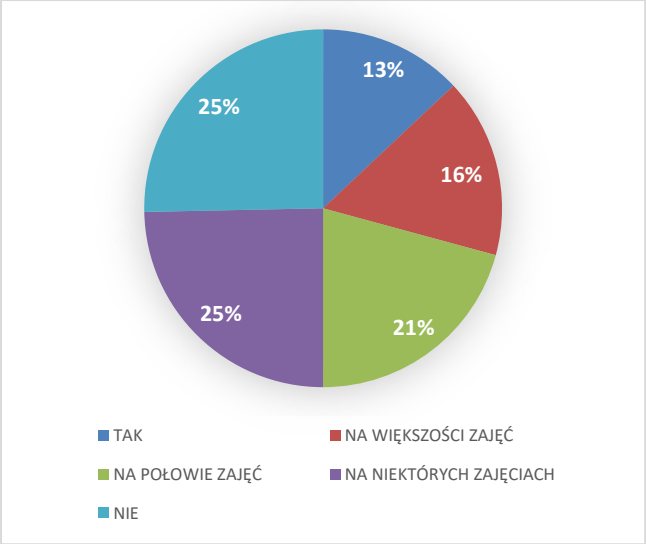

8a. *Czy nauczyciele wyjaśnili jakich działań oczekują od ciebie na lekcji?*

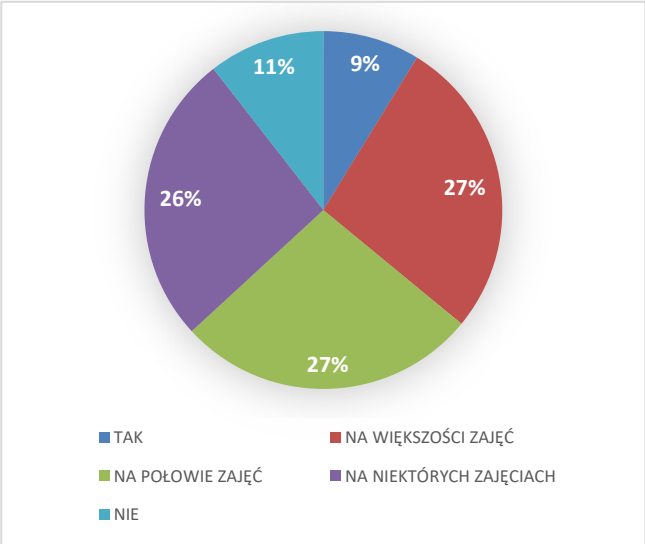

8b. *Czy nauczyciele wyjaśniają jakich działań oczekują od Ciebie na lekcjach?*

Na obserwowanych zajęciach prawie wszyscy nauczyciele przedstawiali cele lekcji i je wyjaśniali.

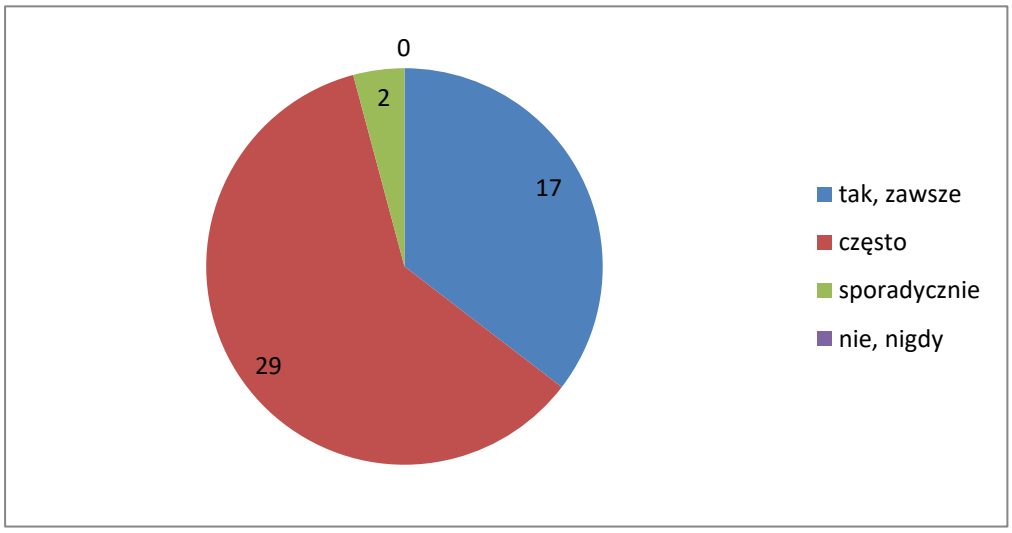

9. *Czy formułują i podają Państwo uczniom cele lekcji?*

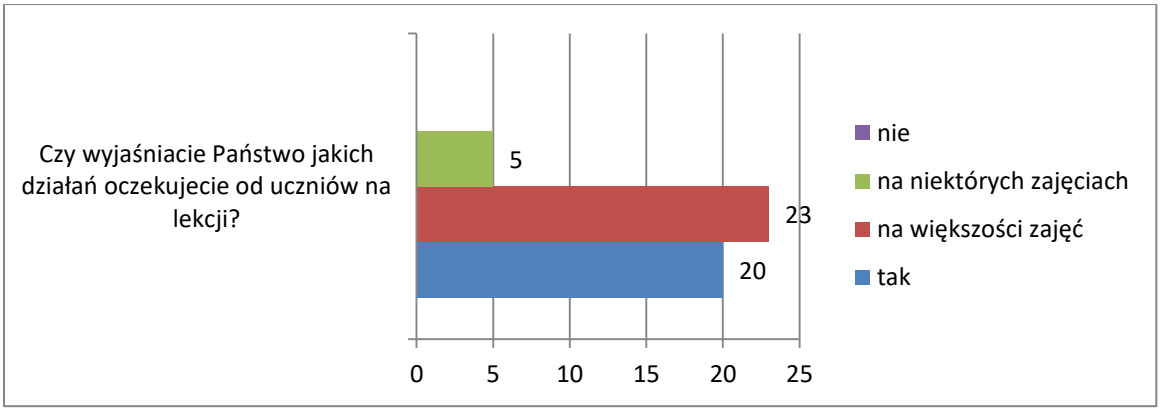

10. *Czy wyjaśniacie Państwo jakich działań oczekujecie od uczniów na lekcjach?*

Wnioski:

1. Wszyscy badani nauczyciele deklarują, że formułują i podają uczniom cele lekcji (35,4% zawsze, 60,4% często, 4,2% sporadycznie) oraz wyjaśniają uczniom jakich działań od nich oczekują (41,7% zawsze, 47,9% na większości zajęć, 10,4% na niektórych zajęciach).
2. W dniu badania 51,3% badanych uczniów stwierdziło, że nauczyciele podali cele lekcji na przynajmniej połowie zajęć, a w szkole jest nieco lepiej, bo taką opinię wyraziło 68,1% badanych uczniów.
3. W dniu badania **aż** 50% badanych stwierdziło, że tylko na niektórych zajęciach dowiedzieli się jakich działań oczekują od nich nauczyciele lub wręcz nie dowiedzieli się tego na żadnych zajęciach. Generalnie w szkole widać przesunięcie odpowiedzi w kierunku środka – większa liczba uczniów przyznała, że nauczyciele wyjaśniają swoje oczekiwania wobec uczniów.

OBSZAR BADANIA: **Atmosfera panująca na lekcjach, stosowane metody pracy oraz ocenianie sprzyjają uczeniu się uczniów.**

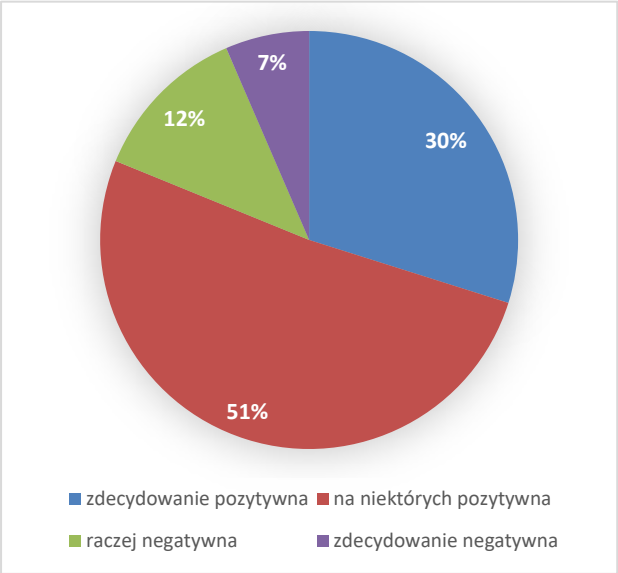

11a. *Jaka była atmosfera na dzisiejszych zajęciach?*

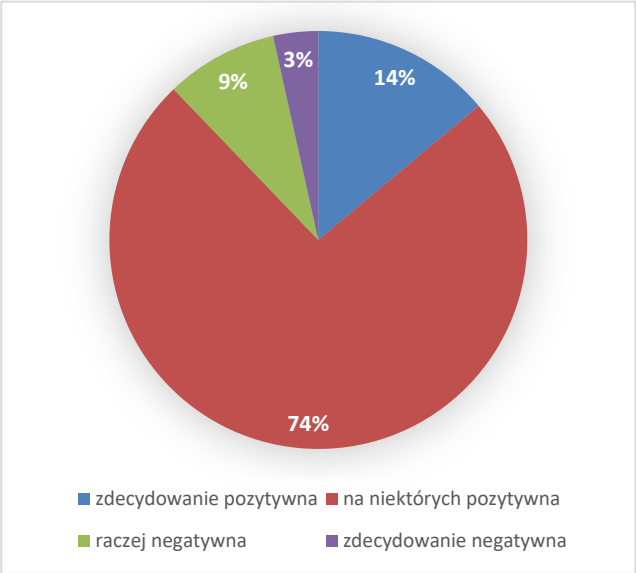

11 b. *Jaka twoim zdaniem panuje atmosfera na zajęciach w szkole?*

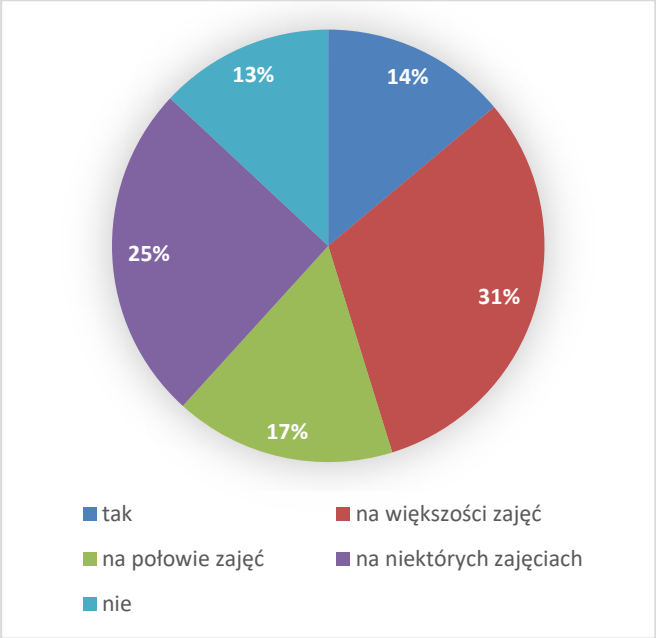

12. *Czy twoim zdaniem jesteś sprawiedliwie oceniany w Twojej szkole?*

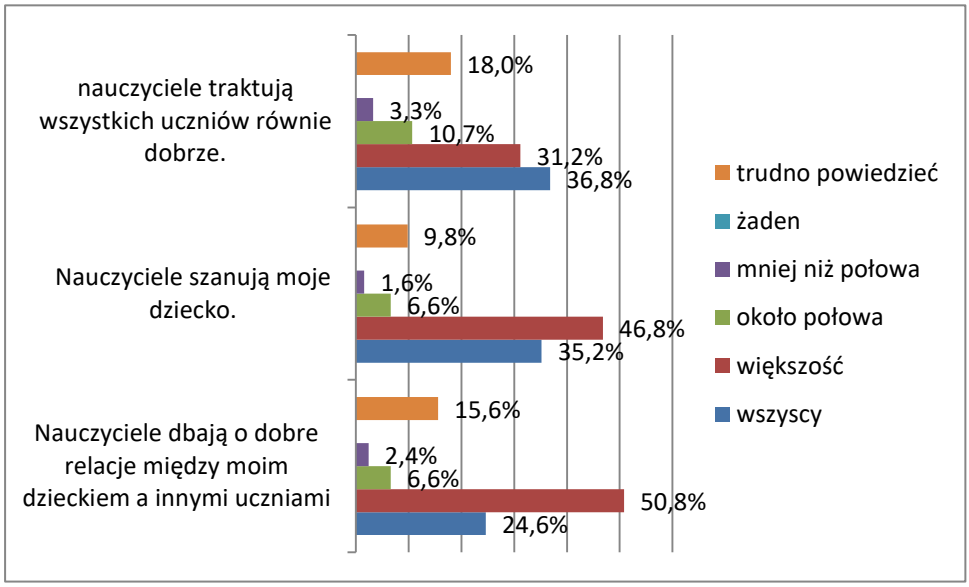

13. Kwestionariusz ankiety dla rodziców

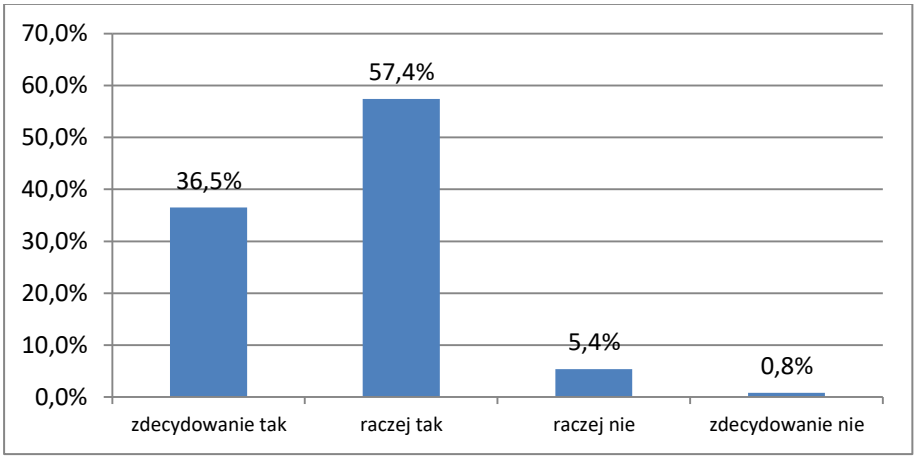

14. Kwestionariusz ankiety dla rodziców*: Moje dziecko chętnie chodzi do szkoły*

Wnioski:

1. Według uczniów atmosfera na lekcjach jest raczej pozytywna. Odpowiedzi takiej udzieliło 81% badanych w ankiecie „Mój dzień" oraz 88% badanych w ankiecie „Moja szkoła".
2. Ponad połowa badanych uczniów stwierdziła, że przynajmniej na połowie zajęć jest sprawiedliwie oceniana.
3. Zdaniem zdecydowanej większości badanych rodziców:

- ich dzieci chętnie chodzą do szkoły,
- nauczyciele (wszyscy lub w większości) dbają o dobre relacje miedzy uczniami, szanują ich dzieci i traktują wszystkich uczniów równie dobrze.

OBSZAR BADANIA: **Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach.**

Zdaniem prawie wszystkich (93,3%) ankietowanych nauczycieli motywują oni uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają w trudnych sytuacjach poprzez:

- podawanie słabych i mocnych stron – 7 odpowiedzi
- pochwała – 6
- rozmowa z uczniem - 5
- stopniowanie trudności - 4
- ocena za aktywność – 3
- możliwość poprawy ocen – 3
- wydłużenie czasu pracy – 2
- dodatkowe zadania – 2
- organizowanie zajęć dodatkowych – 2

Pojedyncze odpowiedzi: podawanie uproszczonych sposobów rozwiązywania zadań, rozmowy z rodzicami, zajęcia wyrównawcze, systematyczna kontrola wiedzy, możliwość wyboru tematów, zachęcanie do udziału w konkursach.

Poniżej zdanie uczniów w kwestii motywowania ich do nauki (wykres: 15a, 15b), sposobów motywowania ich do uczenia się (wykres 16a, 16b) oraz wsparcia nauczycieli w trudnych dla nich sytuacjach (wykres 17).

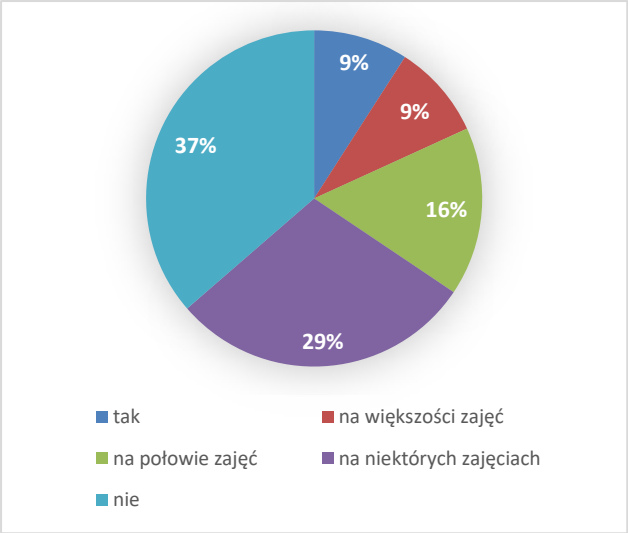

15a. *Czy nauczyciele motywowali Cię dzisiaj do nauki?*

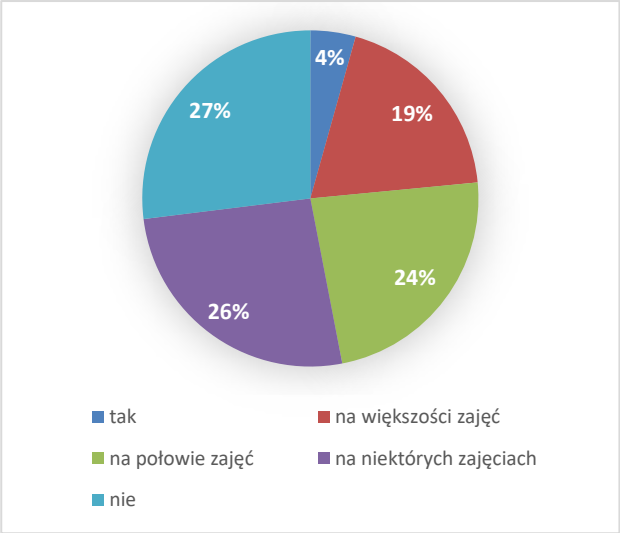

15b. *Czy nauczyciele w Twojej szkole motywują Cię do nauki?*

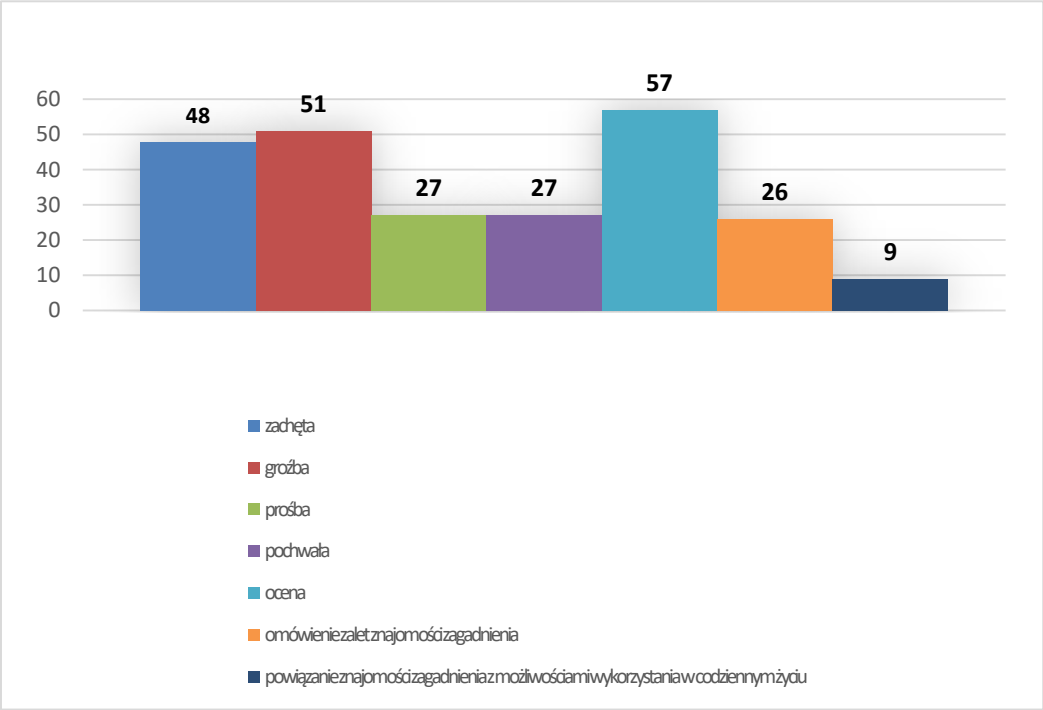

16a. *Jak nauczyciele motywowali Cię dzisiaj do nauki?*

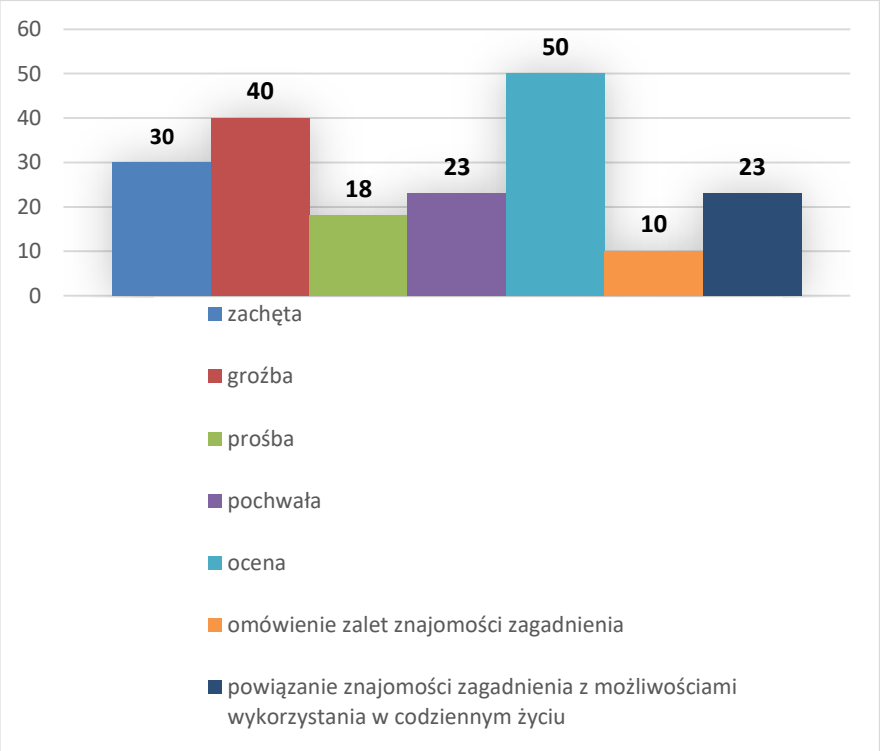

16b. *Jak nauczyciele w Twojej szkole motywują Cię do nauki?*

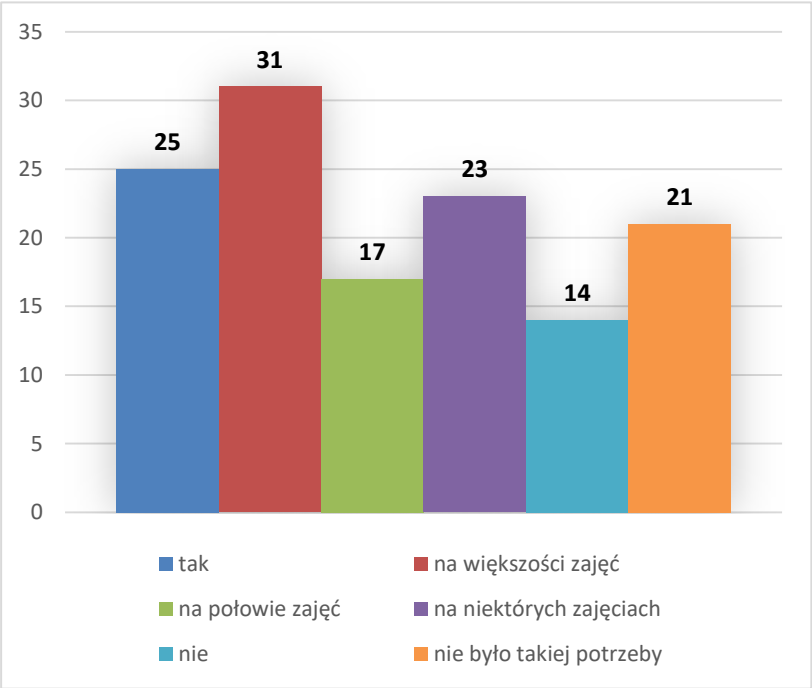

17. Czy nauczyciele w Twojej szkole pomagają Ci, gdy potrzebujesz wsparcia?

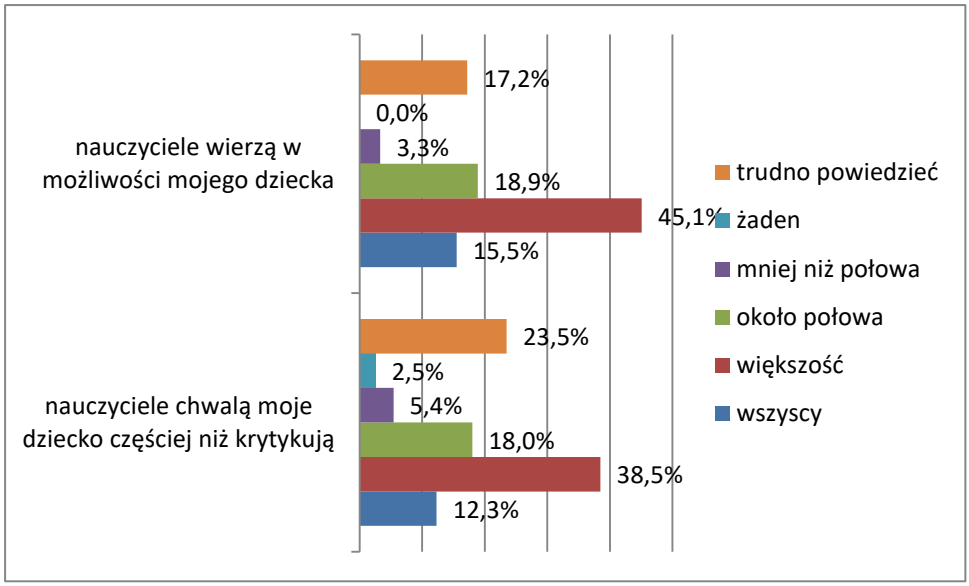

18. *Kwestionariusz ankiety dla rodziców.*

Wnioski:

1. Ponad połowa badanych uczniów uznało, że w szkole wcale lub tylko na niektórych zajęciach nauczyciele motywują ich do nauki.
2. Z wymienionych sposobów motywowania uczniów badani w obu ankietach konsekwentnie najczęściej wybierają: ocenę, groźbę oraz zachętę.
3. W szkole najczęściej na wszystkich lub większości zajęć uczniowie otrzymują pomoc od nauczyciela, gdy potrzebują wsparcia.
4. Zdaniem 60,5% badanych rodziców o wszystkich nauczycielach lub większości z nich można powiedzieć, że wierzą w możliwości ich dzieci.
5. 50% badanych rodziców stwierdza, że wszyscy lub większość nauczycieli chwali dzieci bardziej niż krytykuje.

OBSZAR BADANIA: **Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój.**

Uczniów biorących udział w ankiecie „Mój dzień" oraz „Moja szkoła" zapytano o to, w jaki sposób otrzymują informację zwrotną o ich postępach w nauce (wykres 19a i 19b) i jaką rolę te informacje mają w procesie uczenia się (wykres 20).

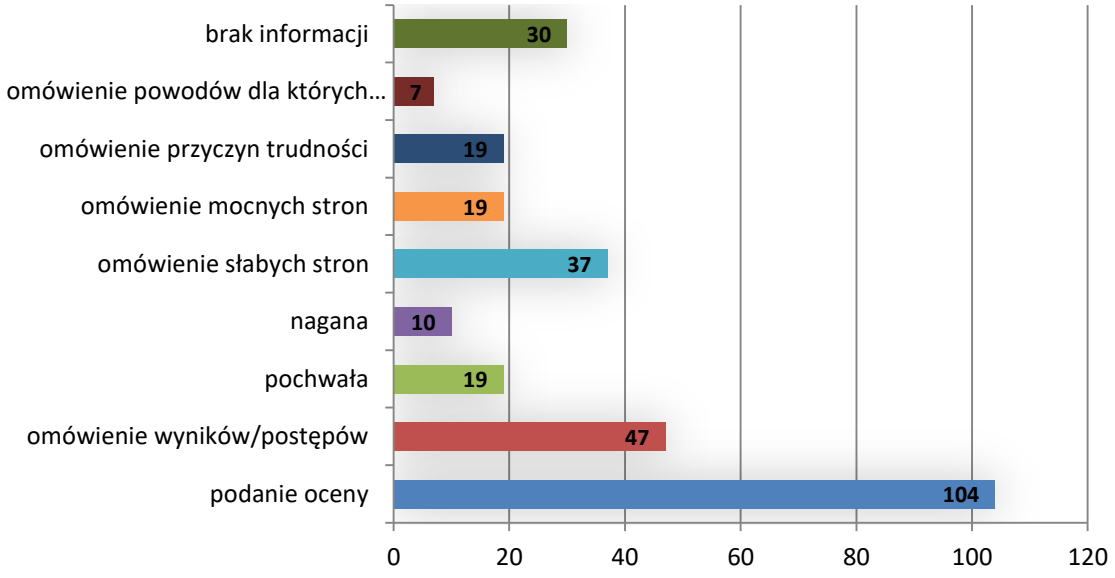

19a. *W jaki sposób nauczyciele informowali Cię o postępach w nauce?*

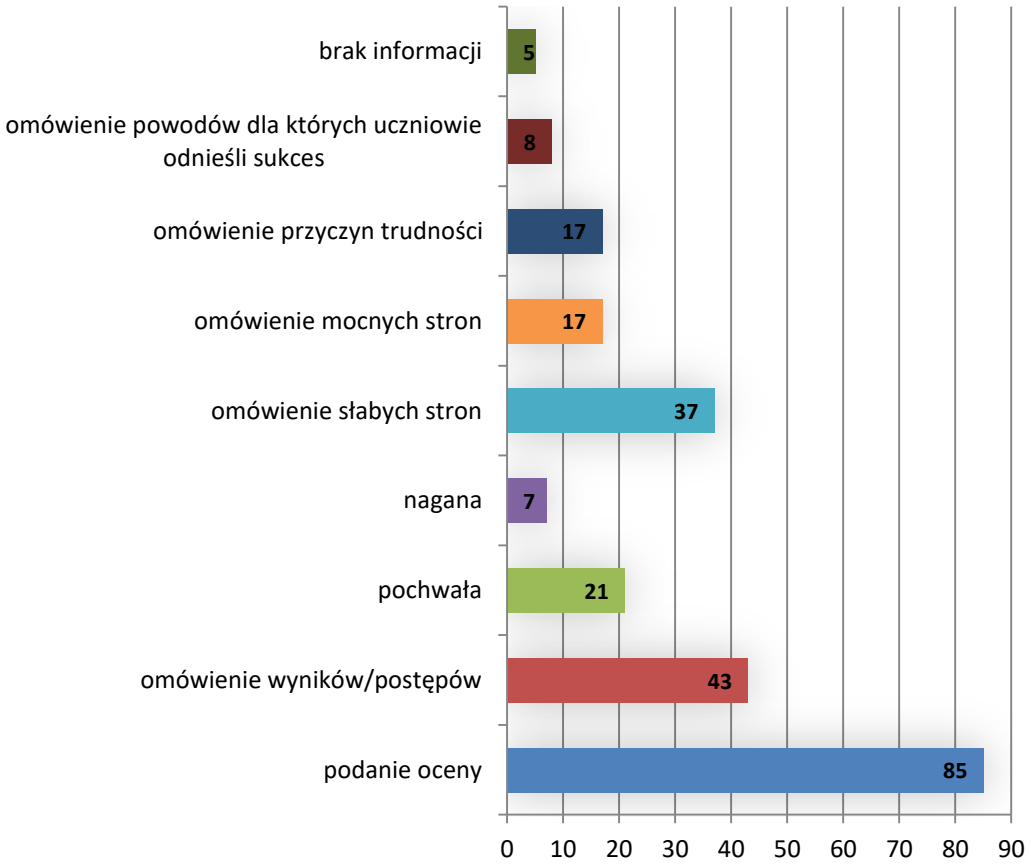

19b. *W jaki sposób nauczyciele w Twojej szkole informują Cię o postępach w nauce?*

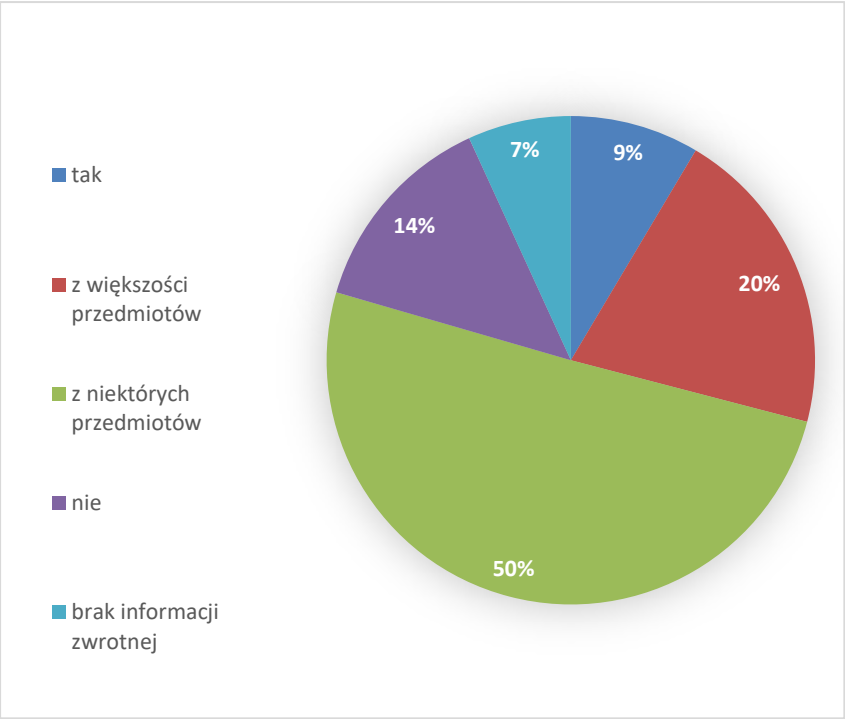

20. *Czy informacje zwrotne jakich udzielają Tobie nauczyciele w Twojej szkole pomagają Ci w nauce?*

Z obserwacji lekcji wynika, że nauczyciele zwracają uwagę na te elementy odpowiedzi lub działania ucznia, które były prawidłowe i nieprawidłowe, a informacje zwrotne udzielane uczniom dotyczące efektów ich pracy prowadziły do poprawy przez nich swoich błędów, uzupełniania wypowiedzi, mobilizowania się do pracy.

Pozytywnie o roli oceniania szkolnego wypowiedzieli się badani rodzice (wykres 21).

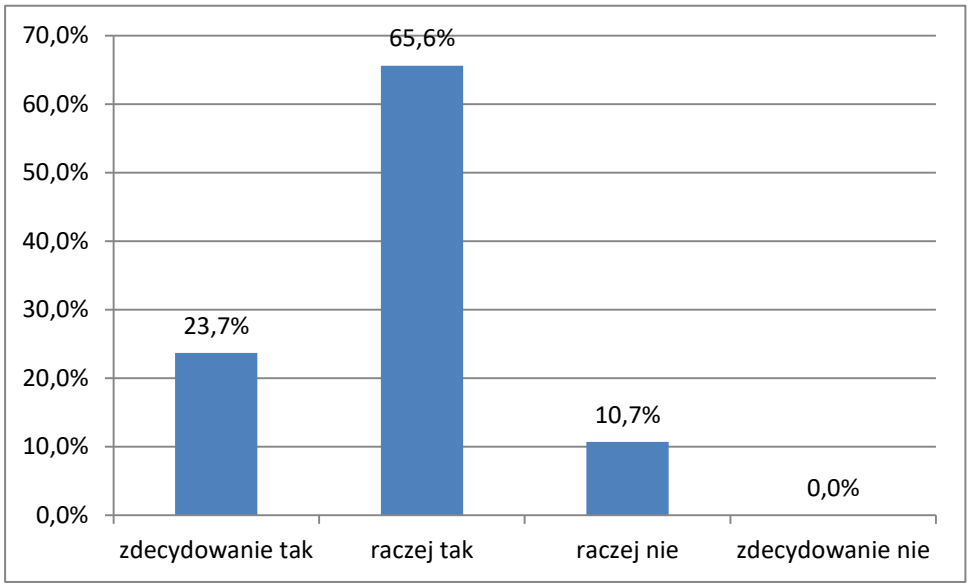

21. *Czy to, jak nauczyciele oceniają Pani/Pana dziecko, zachęca je do uczenia się?*

Wszyscy badani nauczyciele deklaruję, iż informują uczniów o postępach w nauce, a spośród podanych propozycji informowania uczniów o postępach w nauce wybrali:

a) podanie oceny – 46 wskazań

b) omówienie wyników/postępów – 38

c) pochwała – 31

d) nagana – 7

e) omówienie słabych stron – 31

f) omówienie mocnych stron – 31

g) omówienie przyczyn trudności – 20

h) omówienie powodów, w wyniku których uczniowie nie odnieśli sukcesu – 23

Wnioski:

1. Najczęstsze sposoby informowania uczniów o postępach w nauce zarówno w dniu badania, jak i w szkole to: podanie oceny, omówienie wyników/postępów oraz omówienie słabych stron.
2. Informacje zwrotne pomagają uczniom w nauce, lecz nie dotyczy to wszystkich przedmiotów.
3. W opinii większości rodziców sposób w jaki nauczyciele oceniają ich dziecko zachęca je do uczenia się.

OBSZAR BADANIA: **Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie.**

W trakcie obserwowanych lekcji najczęściej mieli uczniowie sposobność odwołania się do wiedzy przedmiotowej, rzadko do wiedzy z innych przedmiotów i doświadczeń pozaszkolnych. Wszyscy ankietowani nauczyciele twierdzą, że na ich lekcjach uczniowie mają możliwość korzystania z tego, czego nauczyli się na innych zajęciach lub poza szkołą: dziewięcioro, czyli 19,1% ankietowanych stwarza takie możliwości na wszystkich zajęciach, osiemnaścioro - 38,3% na większości zajęć, dwadzieścioro - 42,6% na niektórych zajęciach, co wskazywałoby na powszechność tych działań. Jednak głos uczniów jest najważniejszy w tym przypadku. Jak uczniowie oceniają możliwość wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin oraz przydatność nauczanych zagadnień w życiu przedstawiają poniższe wykresy (wykres 22 – „Mój dzień”, wykres 23 – „Moja szkoła”, wykres 24 – „moja szkoła”).

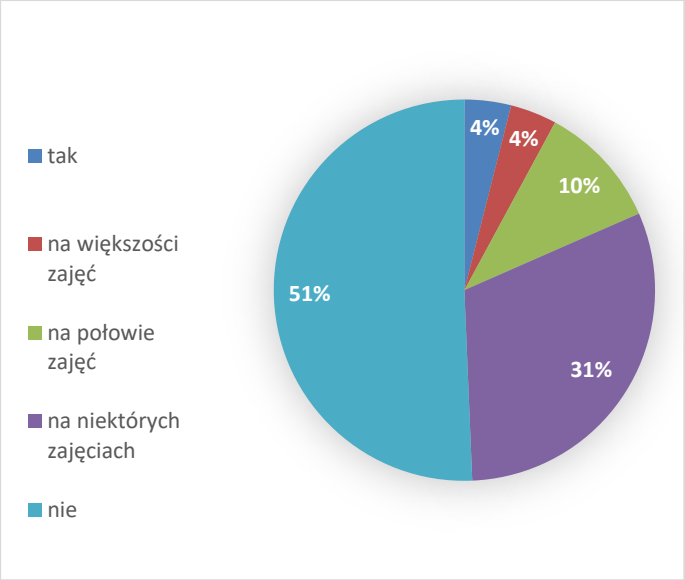

22. *Czy nauczyciele poruszali dzisiaj na lekcjach zagadnienia z innych przedmiotów?*

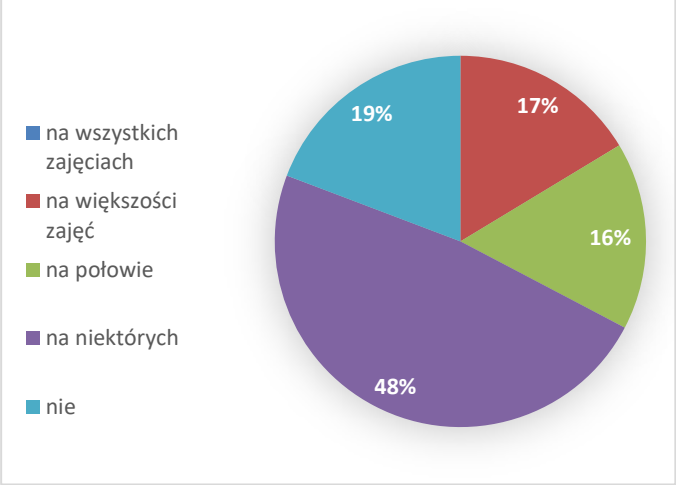

23. *Jak często miałaś/eś możliwość skorzystania z tego, czego nauczyłaś/eś się na innych zajęciach lub poza szkołą?*

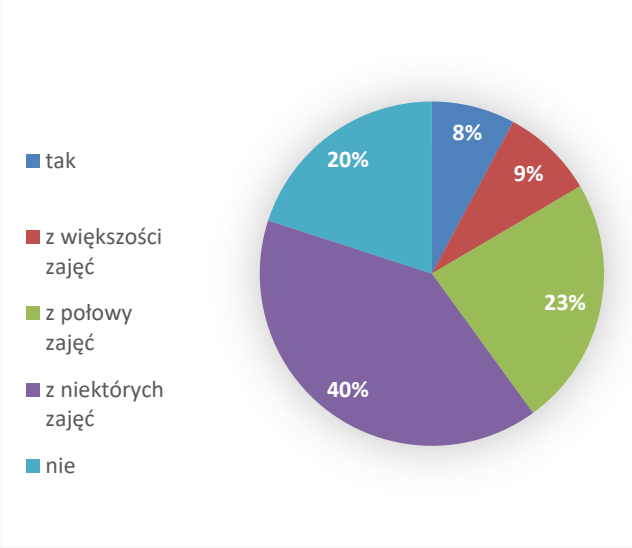

24. *Czy to, czego uczysz się na zajęciach w Twojej szkole przyda ci się wżyciu?*

Wnioski:

1. Przeważająca większość badanych uczniów w ankiecie „Mój dzień” stwierdza, że na niektórych zajęciach lub wręcz na żadnych nie poruszało się zagadnień z innych przedmiotów.
2. 67% pytanych uczniów w ankiecie „Moja szkoła” w pytaniu o możliwość wykorzystania wiedzy lub doświadczeń z innych zajęć lub wiedzy pozaszkolnej widzi taką możliwość na niektórych zajęciach lub nie widzi takich możliwości wcale.
3. 40% badanych w ankiecie „Moja szkoła” uznało, że przyda się im wiedza pozyskana tylko z niektórych zajęć i aż 20% badanych uważa, że poruszane na lekcjach zagadnienia nie są im przydatne w życiu.
4. W odczucie uczniów, procesy edukacyjne w większości nie są zorganizowane z uwzględnieniem korelacji międzyprzedmiotowych oraz przekazywana wiedza raczej nie przyda im się w życiu.

OBSZAR BADANIA: **Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się i czują się odpowiedzialni za własny rozwój.**

W opinii prawie wszystkich nauczycieli umożliwiają uczniom wpływanie na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Dają uczniom możliwość w zakresie:

- wybór tematu – 7 wskazań
- wybór zadań – 18
- skoncentrowanie się na szczególnym zagadnieniu - 24
- wybór formy pracy – 28
- wybór metody pracy – 19
- wybór zadania domowego – 7
- przyjęcie propozycji ucznia np. zadanie skonstruowane przez ucznia – 16
- inne, np. wybór daty testu, sprawdzianu – 2

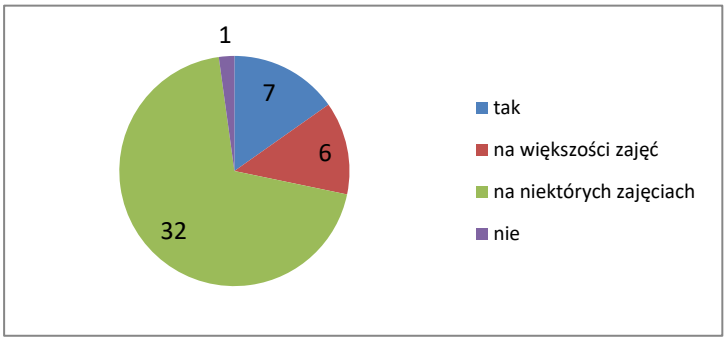

25. *Czy zachęcacie państwo uczniów do wymyślania i realizowania własnych pomysłów na zajęciach?*

Zdanie uczniów w kwestii ich wpływu na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się przedstawiają poniższe wykresy:

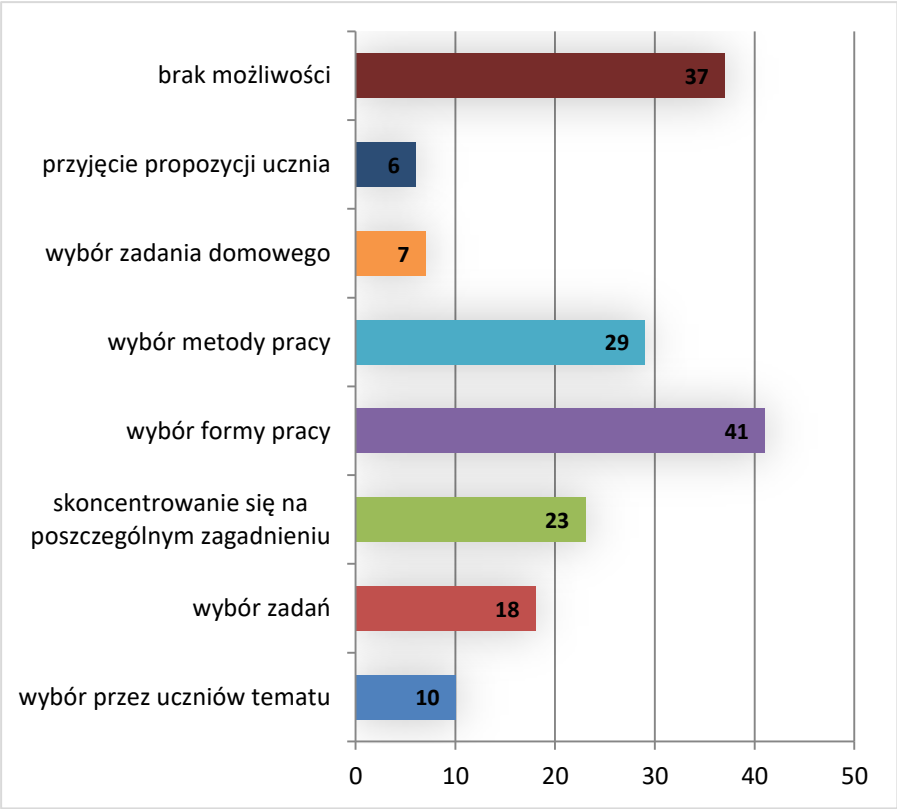

26. Jak nauczyciele umożliwiają uczniom wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się?

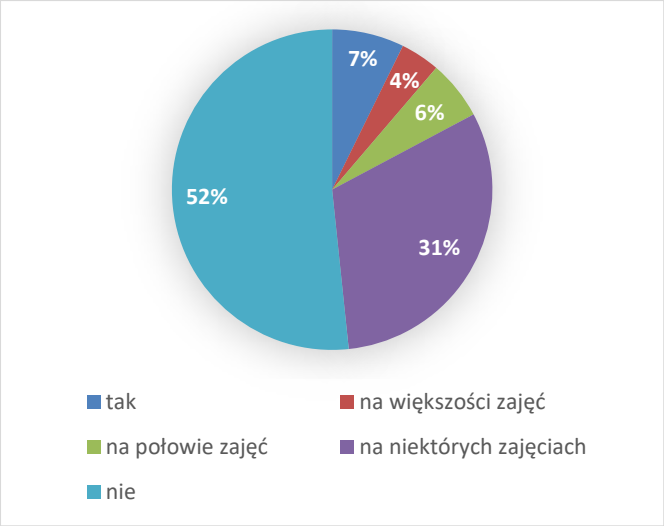

27a. *Czy nauczyciele zachęcali Cię do wymyślania i realizowania własnych pomysłów?*

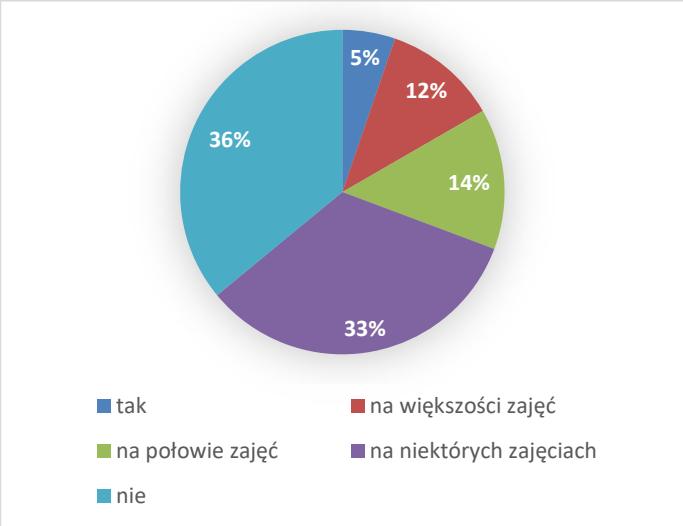

27b. *Czy nauczyciele w twojej szkole zachęcają Cię do wymyślania i realizowania własnych pomysłów?*

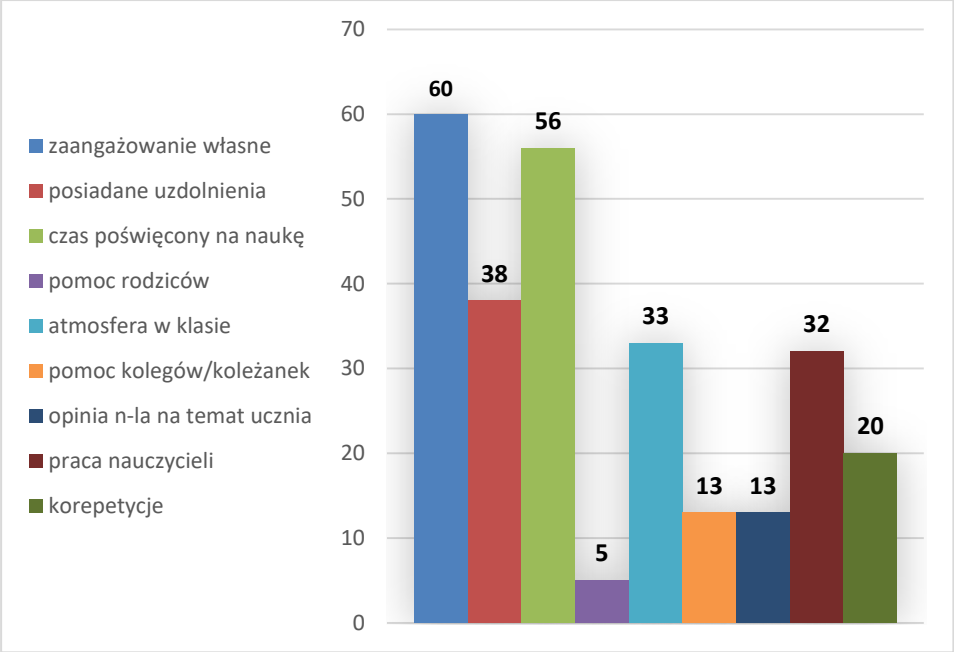

28. *Na nauczenie się materiału przerabianego na lekcjach w szkole największy wpływ dla mnie mają:*

Wnioski:

1. 22% badanych uczniów stwierdza, że nie miało wpływu na sposób organizowania i przebieg lekcji.
2. W szkole badani najczęściej mają wpływ na formę i metodę pracy.
3. Zachęcanie uczniów do wymyślania i realizowania własnych pomysłów jest dość rzadkim zjawiskiem. Przeważająca większość badanych w obu ankietach stwierdza, że nie ma takich propozycji lub występują tylko na niektórych zajęciach.
4. Respondenci ocenili, że ich wyniki w nauce najbardziej zależą od ich zaangażowania i czasu poświęcanego na naukę. Uczniowie w naszej szkole mają świadomość tego, że ich nauka zależy od ich zaangażowania i czasu jaki poświęcają nauce bardziej niż od jakichkolwiek innych czynników.

OBSZAR BADANIA: **Uczniowie uczą się od siebie nawzajem.**

W ewaluacji zostały zebrane dane na temat tego, jakie działania prowadzą nauczyciele, by umożliwić uczniom uczenie się od siebie nawzajem. Dane z obserwacji lekcji pokazują, że nauczyciele powszechnie stwarzali uczniom możliwość uczenia się od siebie nawzajem, najczęściej poprzez pracę w grupach. Ankietowani nauczyciele podając sposoby wykorzystujące wzajemne uczenie się uczniów, jakie stosują na lekcjach, najczęściej wskazywali:

- praca w grupach – 20 wskazań

- praca w parach – 10
- wzajemne odpytywanie się – 3
- pokaz - 3
- omówienie zagadnień na forum – 2
- kula śniegowa – 2
- samodzielne wyciąganie wniosków – 2
- lepsi pomagają słabszym – 2

Pojedyncze wskazania: dyskusje, burza mózgów, omawianie błędów, stosowanie metod aktywizujących, zadania domowe dla zespołu, metoda naśladowcza. 19 ankietowanych nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Znajdujące się poniżej wykresy pokazują omawiane kwestie oczami młodzieży.

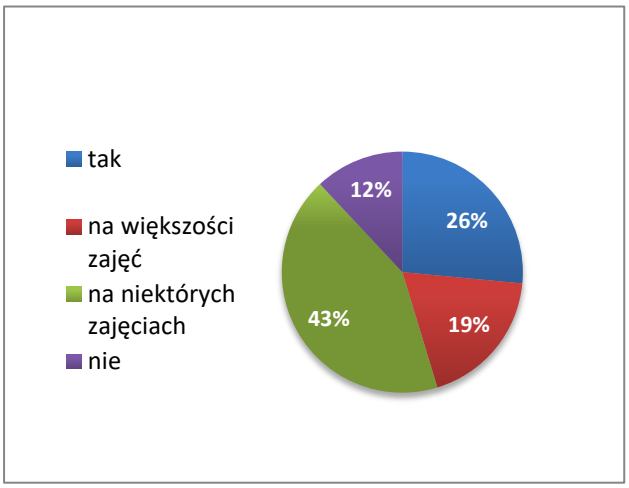

29a. *Czy uczyłaś/eś się dzisiaj od kolegów/koleżanek z klasy/grupy?*

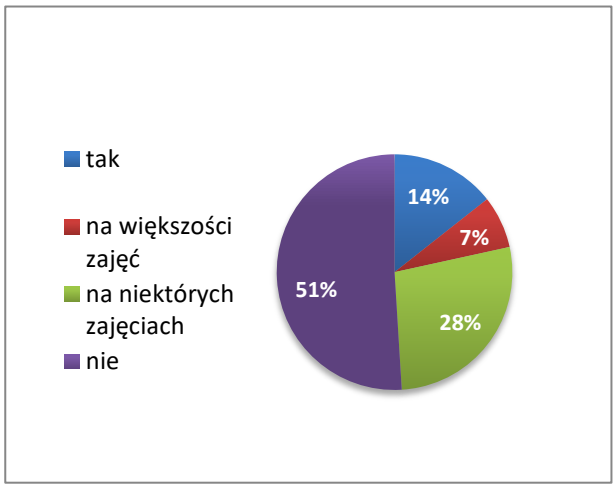

29b. *Czy masz możliwość uczenia się od innych (kolegów/koleżanek z klasy/grupy)?*

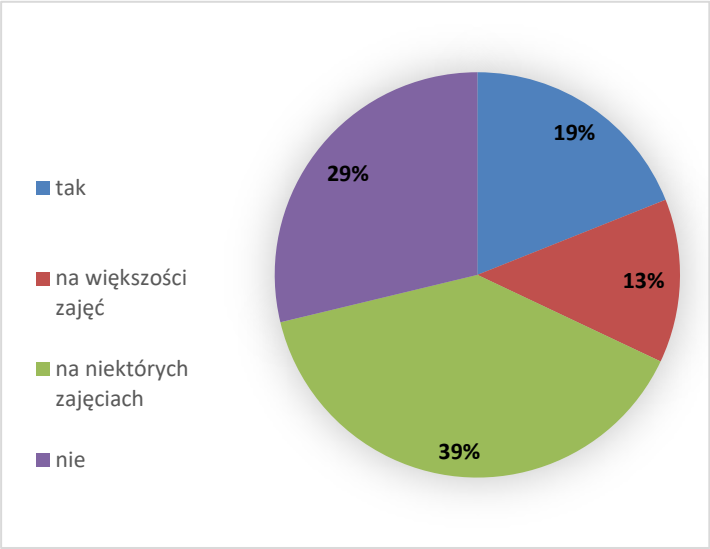

30. Czy pomagałaś/eś dzisiaj innym lub inni pomagali Tobie?

Wnioski:

1. W dniu badania większość respondentów nie miała możliwości uczenia się od kolegów/koleżanek lub miała taką możliwość na niektórych zajęciach. W szkole uczniowie widzą taką możliwość najczęściej na niektórych zajęciach.
2. Tylko 29% uczniów nie stwierdziło wzajemnej pomocy na zajęciach w dniu badania.

OBSZAR BADANIA: **Nauczyciele stosują w swojej pracy nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów.**

W badaniu informacje zostały zebrane od nauczycieli.

Na pytanie: *Czy wprowadzacie Państwo nowatorskie rozwiązania w swojej pracy*, 60% ankietowanych odpowiedziało, że tak, 31% – nie, 9% nie udzieliło odpowiedzi.

Nowatorskie rozwiązania dotyczą:

- metod pracy – 9 wskazań
- treści – 8
- wykorzystania środków dydaktycznych – 13
- komunikacji z uczniami – 14
- komunikacji z rodzicami – 3
- współdziałania z innymi nauczycielami – 6

Inne zastosowane przez nauczycieli to:

- metoda projektów – 2 wskazania
- prezentacje multimedialne – 2
- wykorzystanie e- booka – 1
- wykorzystanie platformy e-learningowej – 1

Na pytanie: *Dlaczego uznaje je Pani/Pan za nowatorskie* nauczyciele odpowiadali:

- nie są standardowe – 2 wskazania
- są audiowizualne – 4
- są dostosowane do możliwości uczniów – 2
- usprawniają komunikację – 1
- nie są do tej pory wykorzystywane – 1
- wymagają kreatywności uczniów -2
- daję możliwości wykorzystywanie umiejętności informatycznych, uatrakcyjniają zajęcia - 1

Wniosek: 60% respondentów stwierdziła, że wprowadza nowatorskie działania w swojej pracy, lecz połowa stwierdzających ten fakt nie podała powodu, dla którego te działania podjęła. W tej sytuacji trudno stwierdzić, czy działania są adekwatne do potrzeb uczniów.

REKOMENDACJE

1. Należy tak planować procesy edukacyjne oraz stosowane metody pracy, aby zwiększyć zaangażowanie uczniów na lekcji oraz ich zainteresowanie tematem zajęć, np. poprzez stosowanie metod aktywizujących, przeprowadzanie doświadczeń, łączenie przekazu słownego z wizualnym, zapewnienie wszystkim uczniom aktywnego udziału w lekcji, zachęcenie uczniów do prowadzenia dyskusji i formułowanie własnych opinii i wniosków, stymulowanie kreatywności uczniów.
2. Poddać refleksji swoją pracę pod kątem poziomu zainteresowania uczniów lekcją i tak planować każdą, by była dla nich interesująca. Ważne jest, aby organizując proces edukacyjny, uwzględniać głos uczniów.
3. Działania, których oczekujemy od uczniów na lekcji powinny być wyrażone w sposób jasny dla wszystkich uczniów. Aby zwiększyć świadomość celu realizowania pewnych zagadnień, cele lekcji należy podawać w powiazaniu np. z eksperymentem doświadczalnym, sytuacjami dydaktycznymi oraz dnia codziennego, a także wymaganiami egzaminacyjnymi.
4. Należy zwrócić szczególną uwagę na motywowanie uczniów. Sposoby motywowania uczniów powinny być bardziej zróżnicowane, konstruktywne i powiązane z praktyką: pochwała, omówienie zalet znajomości zagadnienia, powiązanie znajomości zagadnienia z możliwościami wykorzystania w codziennym życiu.
5. Udzielane informacje zwrotne pomagają uczniom w nauce. Należy zadbać o to, żeby tego typu działania prowadzone przez nauczycieli były powszechne.
6. Należy zwrócić szczególną uwagę, aby sposoby informowania uczniów o postępach w nauce były bardziej zróżnicowane i konstruktywne typu: pochwała, omówienie mocnych stron, omówienie przyczyn trudności.
7. W toku realizacji zagadnień Podstawy Programowej, należy częściej odwoływać się do wiedzy z innych przedmiotów szkolnych, do doświadczeń pozaszkolnych, wydarzeń dziejących się w Polsce i na świecie. Wykorzystując zdobytą wiedzę w praktycznym działaniu, uczeń nie będzie odbierał konieczności realizacji Podstawy Programowej jako bezużytecznego obowiązku.

8. W większym stopniu włączyć uczniów w organizowanie procesu edukacyjnego np. poprzez stwarzanie możliwości dyskusji, wspólnej analizy, dzielenia się własnymi wrażeniami, wykonania dodatkowych zadań i wyboru pracy domowej, organizowania pracy grupowej. Takie działania znacząco podnoszą poziom motywacji uczniów, a co za tym idzie - skuteczność nauki w szkole.
9. Wdrażać elementy oceniania kształtującego oraz metody sprzyjające wzajemnemu uczenia się uczniów. Korzystnym byłoby, aby nauczyciele w swoich działaniach edukacyjnych posiłkowali się wiedzą nauczycieli uczestniczących w roku szkolnym 2014/2015 w szkoleniach z zakresu oceniania kształtującego.
10. W zespołach przedmiotowych dzielić się wiedzą upowszechniającą przykłady dobrych praktyk, w celu inspirowania innych do wdrażania działań nowatorskich **adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb uczniów**.
11. Istotnie jest poszukiwanie i stosowanie w szerszym zakresie nowatorskich rozwiązań, które mogłyby uatrakcyjnić proces edukacyjny i podnieść jakość pracy szkoły.